

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Ndt/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116011630
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Wänkeová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3116011630.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom 21. apríla 2021 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému V. Y., v konaní o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, o návrhu obvineného V. Y. na odňatie veci Okresnému súdu Trenčín a prikázanie veci Okresnému súdu Prešov, takto

rozhodol:

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku vec vedená na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 3Pp/58/2016 sa tomuto súdu neodníma.

odôvodnenie:

Na Okresnom súde Trenčín (ďalej tiež „okresný súd“) sa pod sp. zn. 3Pp/58/2016 vedie konanie o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia odsúdeného V. Y. (v texte tiež „obvinený“ či „odsúdený“) ktorý bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 29. septembra 2020, sp. zn. 3T/79/2020, právoplatný 3. decembra 2020 (čl. 74-80). Podaním zo 7. februára 2021, doručeným okresnému súdu 10. februára 2021, obvinený V. Y. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) odňal vec vedenú pod sp. zn. 3Pp/58/2016 na Okresnom súde Trenčín, a to z dôvodu predpojatosti sudcov v obvode trenčianskeho kraja, ktorý z objektívnych dôvodov nemôže bližšie špecifikovať. Obvinený sa domnieva, že konanie, ktoré je vedené na okresnom súde nebude neustranné. Z uvedeného dôvodu žiadal najvyšší súd o odňatie a prikázanie veci s tým, aby vo veci konal Okresný súd Prešov, pretože nedôveruje všetkým sudcom okresných súdov v trenčianskom kraji a ani sudcom Krajského súdu v Trenčíne. V závere dodal, že žiada o právnu istotu a spravodlivý súdny proces voči svojej osobe.

Vzhľadom na skutočnosť, že nadriadeným súdom Okresného súdu Trenčín je Krajský súd v Trenčíne a nadriadeným súdom Okresného súdu Prešov je Krajský súd v Prešove, v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku ako súdu spoločne nadriadenému predložil okresný súd vec 19. apríla 2021 spolu so spisovým materiálom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd preskúmal podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku predmetný návrh, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v preskúmvanej veci niet žiadneho dôležitého dôvodu na jej odňatie príslušnému okresnému súdu.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Úvodom najvyšší súd vo všeobecnej rovine pripomína, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (inak miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v citovanom ustanovení Trestného poriadku bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so

zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či na miestne príslušnom súde možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu.

Jedným z dôležitých dôvodov opodstatňujúcich odňatie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku je tak i vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania [primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 101/2000-II]. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť je, či obvineným V. Y. uplatnená námietka zaujatosti všetkých sudcov, o ktorú zároveň oprel svoj návrh na odňatie veci, odôvodňuje vylúčenie všetkých sudcov okresného súdu z vykonávania úkonov trestného konania v tejto trestnej veci.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený (okrem iných) sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Povedané inými slovami v zmysle predmetného ustanovenia sudcu možno vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania v konkrétnej veci len celkom výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré by mu zjavne bránili rozhodnúť objektívne, nezaujato a spravodlivo v súlade so zákonom pre jeho vzťah k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. Samotná skutočnosť, že sudca v minulosti prichádzal v rámci plnenia pracovných povinností do styku s procesnou stranou (alebo s príbuzným procesnej strany), neodôvodňuje jeho vylúčenie z vykonávania procesných úkonov pre jeho pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. Je potrebné dodať, že k vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže v uvedenom prípade dôjsť len vtedy, ak jeho vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nezávisle alebo by sa takým mohol javiť navonok (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 2/2008).

Treba zároveň zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je však rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001).

Rovnaký záver vyplýva aj z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Morice proti Francúzsku z 23. apríla 2015, č. 29369/10, bod 73-78, ktorý podobne konštatoval, že pri posudzovaní existencie (ne)zaujatosti sudcu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa uplatňuje subjektívny test, ktorý vychádza z osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak. Pokiaľ ide o objektívny test, tento vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a jeho cieľom je preveriť, či existujú nejaké zistiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti (nestrannosti) sudcu. To znamená, že pri rozhodovaní o tom, či v konkrétnom prípade existuje legitímny dôvod obávať sa, že konkrétny sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je však rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto

obava môže byť považovaná za objektívne odôvodnenú. Ide o dôveru, ktorú musia sudy v demokratickej spoločnosti vo verejnosti vzbudzovať.

Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk je v predloženej veci rozhodujúce, že obvinený V. Y. vo svojom návrhu neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by bola objektívne spôsobilá vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcov konajúceho okresného súdu.

Okrem toho ani najvyšší súd, po vyhodnotení všetkých okolností prípadu nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov v trestnej veci odsúdeného V. Y. a nezistil ani žiadne skutočnosti naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov konajúceho súdu. Len obvineným predpokladaný subjektívny názor o možnom narušení objektivity rozhodovania súdu bez priliehavých relevantných argumentov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z konania tak ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku a teda ani dôležitým dôvodom na odňatie veci. Z toho dôvodu nebolo v predmetnej veci potrebné predložiť spolu s návrhom odsúdeného aj vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v tomto štádiu v danej veci ani nerozhoduje a v tomto čase ani nie je možné predvídať, či vec vôbec bude predmetom rozhodovacej činnosti krajského súdu.

Z uvedeného vyplýva, že návrh obvineného na odňatie veci spolu s jeho konštatovaniami vyjadrenými vo forme obavy z nestranného rozhodovania bez bližšej špecifikácie nemá charakter zodpovedajúci podmienkam podľa § 31 a nasl. Trestného poriadku. Takýto stav vylučuje možnosť úvah o odňatí veci okresnému súdu za jej súčasného prikázania inému súdu toho istého druhu a stupňa (okresnému súdu) mimo územný obvod Krajského súdu v Trenčíne z dôvodu vylúčenia sudcov pôsobiacich na príslušných súdoch z vykonávania úkonov v trestnej veci obvineného V. Y..

So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Trenčín a nezistenie iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu obvineného V. Y. a teda nebolo možné ním vyslovenú obavu z nestranného konania považovať za opodstatnenú.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd trestnú vec odsúdeného V. Y. príslušnému okresnému súdu neodňal.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.